

Zivsaimniecības komiteja

2019/2161(INI)

20.10.2020

ZIŅOJUMA PROJEKTS

Zvejnieki par nākotni: jaunas darbaspēka paaudzes piesaistīšana zvejniecības nozarei un darbvietu radīšana piekrastes kopienās
(2019/2161(INI))

Zivsaimniecības komiteja

Referents: *Manuel Pizarro*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	12

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Zvejnieki par nākotni: jaunas darbaspēka paaudzes piesaistīšana zvejniecības nozarei un darbvietu radišana piekrastes kopienās (2019/2161(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 2. un 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 4. panta 2. punkta a), d) un k) apakšpunktu, 9. un 153. pantu,
- ņemot vērā Regulu (ES) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku (KZP),
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju,
- ņemot vērā Starptautisko konvenciju par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (*SOLAS*),
- ņemot vērā Konvenciju par Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (SJO) izveidi,
- ņemot vērā Konvenciju par Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) izveidi,
- ņemot vērā Torremolinosas konvenciju (1977),
- ņemot vērā Torremolinosas protokolu (1993) un Keiptaunas nolīgumu (2012), kas atjaunina un groza Torremolinosas konvenciju,
- ņemot vērā 1995. gada Starptautisko konvenciju par zvejas kuģu personāla sagatavošanas un diplomēšanas, kā arī sardzes pildīšanas standartiem (*STCW-F*),
- ņemot vērā SDO Konvenciju Nr. 188 par darbu zvejniecībā (2007),
- ņemot vērā SJO 2005. gadā pieņemtās brīvprātīgās pamatnostādnes par mazo zvejas kuģu konstrukciju, uzbūvi un aprīkojumu,
- ņemot vērā Eiropas Savienībā darbojošos Zvejnieku saimniecību nacionālo organizāciju asociāciju (*Europêche*) ziņojumu un 9. lappusi Eiropas Savienībā darbojošos Lauksaimniecības kooperatīvu Ģenerālās konfederācijas (*COGECA*) un Eiropas Transporta darbinieku federācijas (ETDF) galīgajā ziņojumā “Sertifikātu savstarpēja atzīšana Eiropas jūras zvejniecības nozarē”, kas pazīstams arī kā Benodē ziņojums — pētījums, kas tika sagatavots par šo jautājumu Benodē (Francija) 2000. gada 13. un 14. oktobrī rīkotā foruma vajadzībām,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departamenta dokumenta “Zvejnieku apmācība”¹ (2018) secinājumus,

¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617484/IPOL_STU\(2018\)617484_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617484/IPOL_STU(2018)617484_EN.pdf)

- ņemot vērā Eiropas Jūras drošības aģentūras (*EMSA*) 2019. gada pārskatu par jūras negadījumiem un starpgadījumiem²,
 - ņemot vērā 2019. gada ekonomikas pārskatu par ES zvejas floti (STECF 19-06)³,
 - ņemot vērā *FAO* ziņojumu par situāciju pasaules zvejniecībā un akvakultūrā 2020. gadā⁴,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu (A9-0000/2020),
- A. tā kā kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) mērķis ir nodrošināt zvejas un akvakultūras ilgtermiņa ilgtspēju un to, ka šī ilgtspēja tiek balstīta uz trīs pīlāriem — vidi, sociālo jomu un ekonomiku;
- B. tā kā zveja, tostarp akvakultūra, nodrošina pārtiku miljardiem cilvēku un tā kā saskaņā ar *FAO* datiem šī nozare ir svarīgs nodarbinātības un ienākumu avots, kas sniedz iztiku 10–12 % pasaules iedzīvotāju; tā kā turklāt aptuveni 140 miljoni citu darbvietu ir saistīti ar pārējo zivsaimniecības vērtības ķēdi, jo īpaši zivsaimniecības produktu apstrādes un tirdzniecības jomā;
- C. tā kā pēc *FAO* ievāktās informācijas vairāk nekā 20 % ar akvakultūru saistītajās darbvietās strādā sievietes, savukārt produktīvajā zvejniecībā sieviešu īpatsvars ir tikai aptuveni 3 %;
- D. tā kā pēc jaunākajiem *Eurostat* datiem⁵ ES zivsaimniecības nozarē 2017. gadā bija nodarbināti ap 180 000 cilvēku, no kuriem aptuveni trešdaļa strādāja akvakultūras apakšnozarē; tā kā no šiem cilvēkiem 41 000 bija nodarbināti primārajā zivsaimniecības nozarē Spānijā, 29 000 Itālijā, 21 000 Grieķijā, 20 000 Francijā un 14 700 Portugālē; tā kā, lai gan Itālija, Grieķija un Portugāle 2017. gadā nodrošināja tikai 11 % no ES zvejas produkcijas, šīs trīs dalībvalstis nodrošināja 35,9 % darbvietu;
- E. tā kā *Eurostat* 2019. gadā publicētie statistikas dati⁶ liecina, ka 2018. gadā lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē kopumā 14,4 % strādājošo bija vecumā no 65 gadiem, un tā kā šī ir nozare, kurā tiek nodarbināts lielākais skaits šīs vecuma grupas pārstāvju; tā kā lai arī šīs vecuma grupas strādājošo īpatsvars kopš 2008. gada ir pastāvīgi samazinājies, faktiskais šīs vecuma grupas strādājošo skaits nav atbilstīgi samazinājies;

² <http://www.emsa.europa.eu/news-a-press-centre/external-news/item/3734-annual-overview-of-marine-casualties-and-incidents-2019.html>

³ Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK) – 2019. gada ekonomikas pārskats par ES zvejas floti (STECF-19-06). Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2019, JRC112940, ISBN 978-92-79-79390-5, doi:10.2760/56158).

⁴ <https://doi.org/10.4060/ca9229en>

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics#The_factors_of_production

⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10166544/KS-02-19%E2%80%91EN-N.pdf/c701972f-6b4e-b432-57d2-91898ca94893>

- F. tā kā pat bez specifiskiem datiem tieši par zivsaimniecības nozari informāciju par zivsaimniecībā nodarbinātajām personām ir iespējams iegūt no dažu dalībvalstu statistikas dienestiem; tā kā šie skaitļi liecina, ka pēdējo 10 gadu laikā ir palielinājies to zvejnieku īpatsvars, kuru vecums ir 55 gadi vai vairāk, un pašlaik tādi ir aptuveni 20 % no visiem aktīvajiem zvejniekiem, savukārt jauno zvejnieku (vecumā līdz 34 gadiem) īpatsvaram nav skaidras tendences, tas joprojām svārstās 20–23 % robežās;
- G. tā kā vēl jo vairāk tāpēc lielākā daļa dalībvalstu un ES ekonomiskie partneri zivsaimniecības nozarē bieži vien piemin faktu par jauniešu neieinteresētību zvejniecībā, uz kuru pirmoreiz tika norādīts vismaz pirms divdesmit gadiem un kura rada papildu grūtības visai nozarei, kā arī pastiprina piekrastes kopienas sociālās problēmas;
- H. tā kā attiecībā uz jūras negadījumiem un starpgadījumiem visbiežāk no visiem kuģiem pazūd zvejas kuģi, lai gan zveja nav darbība, kurā rodas visvairāk negadījumu, un 2018. gadā tika reģistrēts par 40 % vairāk starpgadījumu, kuros iesaistīti zvejas kuģi;
- I. tā kā neraugoties uz starpgadījumu skaita pieaugumu, zvejas kuģu negadījumos un starpgadījumos cietušo skaitam ir tendence samazināties, un lielākā daļā starpgadījumu ir vainojams cilvēka faktors (62,4 %), pēc kura seko sistēmas/aprīkojuma kļūmes (23,2 % starpgadījumu);
- J. tā kā drošības jautājumi — zvejniecība visur tiek uzskatīta par riskantu nodarbošanos — un smagais darbs uz zvejas kuģiem ir nozīmīgs faktors, kāpēc jaunieši nav ieinteresēti zvejniecībā;
- K. tā kā pirms divdesmit gadiem tika apzinātas tādas problēmas kā zvejnieku sertifikācijas un pamatapmācības nepietiekama standartizācija un atzīšana dalībvalstīs un tā kā šajā jomā nekas daudz nav mainījies;
- L. tā kā ES flotes ekonomikas snieguma rezultāti parasti norāda uz lielākiem ienākumiem un ikgadēju peļņas un zvejnieku vidējās izpeļņas pieaugumu, tomēr tos detalizēti analizējot pēc dalībvalsts, jūras baseina un zvejas flotes, izrādās, ka šīs tendences neattiecas uz visiem un jo īpaši ES mazapjoma piekrastes floti;
- M. tā kā ievērojama daļa zvejnieku ir zemi un neregulāri ienākumi, kas viņiem nenodrošina pietiekamu sociālo aizsardzību, un šie fakti ir vēl viens faktors, kas mazina zvejniecības pievilcību jauniešu acīs;

Labāka informācija par zivsaimniecības nozarē aktīvajiem iedzīvotājiem un viņu profilēšana

1. uzsver, ka ir jāuzlabo tas, kā ES līmenī tiek regulāri un sistemātiski vākta un darīta pieejama pa dalībvalstīm sadalīta informācija par zvejniecības un akvakultūras ražošanas nozarē un visā vērtības ķēdē aktīvajiem iedzīvotājiem;
2. norāda, ka statistikas datu kumulēšana plašajā lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē var slēpt vai maskēt situācijas un variācijas, kas var nelabvēlīgi ietekmēt attiecīgās nozares; uzsver, ka visas šīs nozares ir primārās ražošanas nozares, tomēr to darbības nav savstarpēji saistītas un zivsaimniecības gadījumā tās pat nenotiek

tajā pašā vidē vai ģeogrāfiskajā apgabalā;

3. uzsver, ka, tāpat kā krājumu un dzīvotņu pārvaldībā, arī nozares sociālo norišu, jo īpaši nodarbinātības norišu, pārvaldībā un uzraudzībā svarīgas ir zinātnes atziņas, kas pamatojas uz uzticamiem, gandrīz reāllaika datiem ar pagarinātām laikrindām un bez kurām nebūs iespējams ievērot un īstenot vienu no trijiem KZP atbalstītajiem ilgtspējas pīlāriem, proti, sociālo pīlāru;
4. norāda, ka dažādu struktūru sniegtā informācija sākotnēji liecina par novecojošu ES zvejas apkalpi, tomēr tas, tāpat kā ar zvejniecības pārvaldību un veikto pasākumu pielāgošanu un darbību pārvaldību, uzraudzību un īstenošanu, būtu jādiferencē pēc ģeogrāfiskā apgabala, zvejas flotēm un, dažos gadījumos, izmantotajiem zvejas rīkiem;
5. mudina Komisiju, jo īpaši *Eurostat*, un dalībvalstis ņemt vērā nodarbinātības tendences, ne tikai attiecībā uz kopējo darbvieta skaitu, bet arī attiecībā uz zvejniecības un akvakultūras nozarē un, ja iespējams, zvejniecības un akvakultūras vērtību ķēdē strādājošo apmācību un vecuma struktūru, šim nolūkam izstrādājot datus ar līdzīgu detalizācijas pakāpi, kāda ir datiem, kurus izmanto, lai konkrētā veidā uzraudzītu nozares saimniecisko darbību un sniegumu;

Labāki darba un dzīves apstākļi uz kuģa, lai uzlabotu drošību

6. norāda — lai arī drošības apstākļi uz kuģiem, jo īpaši lielākiem kuģiem, ir uzlabojušies, *EMSA* 2018. gadā reģistrēto starpgadījumu un negadījumu skaits palielinājās par 40 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, neraugoties uz to, ka pēdējo gadu laikā stabili samazinās bojāgājušo skaits;
7. norāda, ka *EMSA* ir atbildīga tikai par iejaukšanos un datu vākšanu par jūras negadījumiem un starpgadījumiem, kuros iesaistīti zvejas kuģi, kas ir garāki par 15 m, vai situācijās, kad kuģi, kas ir īsāki par 15 m, ir iesaistīti nelaimes gadījumā ar kuģiem, kuri ietilpst Direktīvas 2009/18/EK⁷ darbības jomā, un līdz ar to negadījumu un starpgadījumu skaits, kuros ir iesaistīti zvejas kuģi, noteikti būs lielāks nekā *EMSA* gada pārskatos pieejamie ieraksti;
8. norāda, ka profesionālās jūrniecības darbības, jo īpaši zveja, principā tiek uzskatītas par riskantām un bīstamām un situāciju pasliktina fakts, ka 85 % ES kuģu ir mazi piekrastes kuģi (kopējais garums ir mazāks par 12 m), kas tādējādi ir pakļauti lielākiem riskiem, kurus rada nelabvēlīgi laikapstākļi un darbība tuvu krastam;
9. uzsver, ka, neraugoties uz starptautiskajiem un ES centieniem uzlabot drošības apstākļus uz kuģiem, jo īpaši zvejas kuģiem, starptautiskās konvencijas, kurās ir paredzēti noteikumi un sistēmas kuģu un uz tiem esošo cilvēku aizsardzībai, piemēro tikai lielākiem un jauniem kuģiem;
10. atkārtoti norāda, ka darba un dzīves apstākļus uz kuģiem nevar skatīt atsevišķi no drošības apstākļiem; uzskata, ka labi darba un dzīves apstākļi uz kuģiem uzlabo drošības apstākļus, kādos tiek veiktas zvejas darbības, tāpat šos apstākļus uzlabo arī zvejnieku atpūtas laiks, kas tieši ietekmē viņu drošību, jo liela daļa negadījumu un

⁷ OV L 131, 28.5.2009., 114.–127. lpp.

starpgadījumu uz zvejas kuģiem joprojām ir saistīti ar cilvēka kļūdu, kas pieļauta zināšanu vai apmācības trūkuma vai noguruma dēļ;

11. norāda, ka zvejniecības nozarē strādājošie, tostarp zvejnieki, bieži vien nav iekļauti Eiropas un dalībvalstu nodarbinātības tiesiskā regulējuma darbības jomā, ņemot vērā, ka daudzi noteikumi neattiecas uz šo darba ņēmēju darbību realitāti; norāda — tā kā nav iespējams piemērot vispārīgās darba shēmas, ir jāraugās, lai jūrniekiem un jo īpaši zvejniekiem tiktu pielāgotā veidā nodrošināti ar nodarbinātības regulējumiem saistītie pamatprincipi;
12. norāda, ka zvejai ir dažādi riska faktori atkarībā no izmantoto zvejas rīku veida, kuģa lieluma, darbības apgabala un laikapstākļiem un tie ir jāņem vērā uz kuģa nodrošināmos darba un dzīves apstākļos;
13. atgādina par pasākumiem, jo īpaši ar Torremolinosas protokolu (1993) un Keiptaunas nolīgumu (2012), kas pieņemti starptautiskā mērogā, lai grozītu un uzlabotu Torremolinosas konvenciju (1977), kura tika izstrādāta, lai risinātu jautājumu par zvejas kuģu drošību, un norāda, ka šī konvencija joprojām vēl nav spēkā, pat ņemot vērā to, ka 2012. gadā tika pazeminātas tās prasības;
14. atzinīgi vērtē SDO 2005. gadā pieņemtās brīvprātīgās pamatnostādnes par mazo zvejas kuģu konstrukciju, uzbūvi un aprīkojumu, tomēr norāda, ka tās ir brīvprātīgas, līdz ar to izmantojamas vienīgi kā ieteikums, un mazajiem piekrastes zvejas kuģiem netiek piemērots nekāds juridiskais pienākums vai pamatnormu standartizācija;
15. atgādina, ka KZP galvenais mērķis ir padarīt zvejas darbības sociāli, vidiski un ekonomiski ilgtspējīgas un ka šajā nozarē, kas ES iedzīvotājiem nodrošina veselīgu uzturu, piesaistīt jauniešus un panākt paaudžu nomainītu būs iespējams, vienīgi nodrošinot labus darba, dzīves un drošības apstākļus;
16. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka uz zvejas kuģiem neatkarīgi no to lieluma tiek ieviesti labākie drošības, darba un dzīves standarti; ierosina rīkoties, lai noteiktu pamata tiesību normas, kuras vienoti un visaptveroši piemēro visai ES zvejas flotei, ņemot vērā īpašās iezīmes attiecībā uz kuģu lielumu un zvejas darbību veidu, kuram tie ir paredzēti;
17. stingri prasa nodrošināt, lai Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF) sniegtu ievērojamu ieguldījumu darba, dzīves un drošības apstākļu uzlabošanai uz ES kuģiem, rodot veidus, kā šos apstākļus uzlabot, nepalielinot zvejas kapacitāti, un īpašu uzmanību pievēršot mazajiem piekrastes zvejas kuģiem;
18. turklāt prasa regulāri veikt uzraudzību un sniegt statistisko informāciju par starpgadījumiem un negadījumiem, kuros iesaistīti kuģi, uz kuriem neattiecas Direktīva 2009/18/EK, jo tikai uzraugot un novērtējot izmaiņas šajos skaitļos pēc ģeogrāfiskā apgabala, flotēm un izmantotajiem zvejas rīkiem, būs iespējams rast risinājumus, kas ļaus panākt uzlabojumus un samazināt un novērst šādus negadījumus, jo īpaši uz vietējās un piekrastes zvejas kuģiem;
19. ierosina, lai šajā sakarībā Komisija izskatītu iespēju pārstrādāt *EMSA* uzdevumus, paredzot tai spēju īstenot šo uzraudzību un regulāri sniegt informāciju par to;

Labāka apmācība un nodrošināšana, ka apmācību atzīst ES līmenī

20. uzsver, ka, šķiet, ir aizmirsts par 2000. gada Benodē ziņojumu, kurā tika apzinātas problēmas par jauniešu neieinteresētību zvejniecībā un vērsta uzmanība uz daudzveidīgajām un sarežģītajām zvejnieku apmācības un sertifikācijas sistēmām dalībvalstīs, un ka divdesmit gadu laikā nav panāktas būtiskas izmaiņas šajā jomā;
21. norāda, ka palielinās darbaspēka pārvietošanās starp dalībvalstīm un pat no trešām valstīm uz ES un ka paaudžu nomaiņu, ko šī pārvietošanās varētu radīt, joprojām apdraud zvejnieku apmācības un sertifikācijas standartizācijas neesamība;
22. uzsver, ka šī situācija skaidri ierobežo personu brīvu pārvietošanos, kas ir daudzos Līgumu noteikumos atspoguļots ES pamatprincips;
23. norāda, ka pat gadījumā, ja trešās valsts zvejniekam ir zvejas apgabalā atzīts darba sertifikāts, dalībvalstij ir grūti nodrošināt šīs personas piekļuvi tādām pašām darbām citā dalībvalstī;
24. uzsver, ka citās atpūtas un profesionālās jūrniecības darbības jomās ir veiktas būtiskas izmaiņas attiecībā uz apmācības starptautisku atzīšanu neatkarīgi no valsts, kurā tā iegūta, un, lai to panāktu, pietiek standartizēt pamatapmācību un nodrošināt, ka to sniedz skolas vai izglītības iestādes, kas ir daļa no starptautiski atzītas valsts izglītības sistēmas katrā dalībvalstī vai trešā valstī;
25. norāda, ka saskaņā ar 1995. gada Starptautisko konvenciju par zvejas kuģu personāla sagatavošanas un diplomēšanas, kā arī sardzes pildīšanas standartiem (*STCW-F*), SDO nosaka vairākus pamatstandartus darba apstākļu jomā, tostarp minimālās drošības apmācības prasības, visu veidu un lielumu zvejas kuģiem; norāda, ka šī konvencija ir spēkā kopš 2012. gada septembra, tomēr to piemēro tikai valstīs, kas to ir ratificējušas;
26. norāda, ka praktisku zināšanu un darba pieredzes iegūšana ir stabils pamats, kas daudzās dalībvalstīs joprojām tiek uzskatīts par pietiekamu apmācību, tomēr tikai oficiāla sertifikācija garantē to, ka ir pienācīgi apgūtas vajadzīgās zināšanas; norāda, ka oficiāla sertifikācija ne tikai paaugstina zvejnieku personas statusu, bet arī nodrošina šīs profesijas sociālu atzīšanu;
27. norāda, ka mācību iestādēs un skolās, kas nodrošina kvalifikācijas celšanu un sertifikāciju zilajā ekonomikā, ir ieguldīts Eiropas finansējums, tomēr tās vecāko darbības jomu, proti, zvejniecību, joprojām ir grūti iekļaut šo iestāžu programmās, izņemot reģionālo vai valsts apmācību vai apmācības programmas, ja sniegtā apmācība netiek atzīta Eiropas līmenī;
28. aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis noteikt kopīgu bāzi dažādu zvejnieku kategoriju standarta apmācības un sertifikācijas sistēmai, kas ļautu Eiropas līmenī ātri atzīt jebkurā dalībvalstī iegūtu sertifikātu; uzskata, ka būtu jāparedz arī procedūra tādu ārpus Savienības iegūtu sertifikātu atzīšanai, kas ir saderīgi ar Eiropas apmācības atzīšanas sistēmu, tādējādi sekmējot zvejnieku pārvietošanos ES;
29. norāda, ka EJZF mērķis ir sekmēt KZP pilnīgu īstenošanu, tomēr, lai to īstenotu, zvejnieki ir pienācīgi jāapmāca un jāsertificē, līdz ar to zināma finansējuma daļa ir

jāparedz esošo un nākamo ES zvejnieku apmācībai un sertifikācijai;

Sieviešu pamanāmības palielināšana un līdzvērtīgu iespēju nodrošināšana attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai šajā nozarē

30. norāda, ka saskaņā ar pieejamajiem statistikas datiem produktīvās zvejas darbībā ir iesaistīti tikai 3 % sieviešu, tomēr daudzi kuģi, jo īpaši mazie piekrastes zvejas kuģi, darbojas kā mazi ģimenes uzņēmumi, kuros visu vajadzīgo loģistikas un administratīvo atbalstu neformāli sniedz sievietes, kuras oficiāli netiek citādi nodarbinātas;
31. norāda, ka šāda neoficiāla palīgdarbība attiecīgajā sievietēm nenodrošina tiesības uz samaksu, pabalstiem vai pensiju un ka kuģu darbības apturēšanas vai izbeigšanas gadījumā sociālos pabalstus saņemt vienīgi oficiāli atzītais darbaspēks, tādējādi vēl vairāk palielinot darba ņēmēju nevienlīdzību;
32. norāda, ka, neraugoties uz zvejas darbības bīstamību, nav iemesla aizliegt vai traucēt sievietēm piekļūt šai profesijai, par ko liecina tas, ka aizvien vairāk sieviešu kļūst par apkalpes locekļiem un kapteiņiem uz zvejas kuģiem; konstatē, ka, par laimi, ir vairākas īpaši aktīvas asociācijas, kas pārstāv zvejniecības nozarē nodarbinātās sievietes, jo īpaši reģionālajās konsultatīvajās padomēs;
33. norāda, ka sieviešu loma zvejniecības nozarē bieži vien ir neformāla, tomēr tā ir jāatzīst ekonomikā un sabiedrībā; norāda, ka labāka informācija par viņu darbībām un pasākumi viņu statusa uzlabošanai un pamanāmības palielināšanai palīdzēs ne tikai veicināt šo sieviešu personīgo izaugsmi un sociālo virzību, bet arī mazinās neinformētību par viņu lomu zvejniecības nozarē;
34. mudina Eiropas Komisiju un dalībvalstis īstenot pasākumus, lai uzlabotu zilajā ekonomikā, jo īpaši zvejniecībā, iesaistīto sieviešu kvalifikāciju un veicināt viņu zvejniecībā sniegtā ieguldījuma oficiālu atzīšanu; turklāt uzskata, ka ir jānodrošina, lai EJZF finansējums Kopienas shēmā 2021.–2027. gada laikposmā un pēc tam sniegtu ievērojamu ieguldījumu attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm zvejniecības nozarē, konkrēti paredzot finansējumu pasākumiem viņu dzīves, darba un drošības apstākļu uzlabošanai uz zvejas kuģiem un nodrošinot, ka ir veiktas vajadzīgās izmaiņas šajā nolūkā;

Profesionālās zvejas darbības un paaudžu nomaiņas veicināšana šajā nozarē

35. atgādina, ka Eiropas Savienība, kas ir lielākais zivsaimniecības produktu vienotais tirgus, veic tikai 6 % no visas pasaules nozvejas un līdz ar to ir ārkārtīgi atkarīga no zvejas un akvakultūras produktu importa no trešām valstīm;
36. norāda, ka KZP standarti ir vieni no stingrākajiem šajā jomā un sniedz būtisku ieguldījumu vidiskajā, ekonomiskajā un sociālajā ilgtspējā un ka, neraugoties uz to, ka šajā jomā vēl ir daudz darāmā, pēdējās desmitgadēs panāktais progress parāda, ko var panākt šī mērķa sasniegšanā, no vienas puses, sniedzot ieguldījumu zivju krājumu un dzīvotņu ilgtspējā, un, no otras puses, palielinot zvejnieku un kuģu īpašnieku atlīdzību;
37. uzsver, ka ir jānodrošina zvejas darbības nepārtrauktība, paaudžu nomaiņa un tas, ka sabiedrība atzīst šo nozari un tās nozīmīgo lomu attiecībā uz ilgtspējīgu veselīgas

pārtikas piegādi Eiropas iedzīvotājiem no vidi saudzējošām dzīvotnēm;

38. uzver zvejnieku būtisko ieguldījumu zinātnes sasniegumos ar tiešu iesaistīšanos zvejas datu vākšanā un papildinformācijas sniegšanu par jūras vides, sugu un dzīvotņu stāvokli un to saglabāšanu;
39. konstatē, ka zvejnieki, saņemot pienācīgu apmācību un konkrētas prasmes, varētu sniegt vēl lielāku ieguldījumu zinātnes sasniegumos, uz vietas vācot un reģistrējot vides datus, tādējādi ļaujot pārbaudīt attālinātajā novērošanā ar satelītiem un citiem instrumentiem iegūto informāciju; 2019. gadā Kopienas flote, kuru veido vairāk nekā 81 000 dažādu lielumu zvejas kuģi, nodrošināja nesalīdzināmu skaitu platformu, kas pastāvīgi gandrīz katru dienu vāca zvejas un citus jūras datus; tā ir sistēma, ko var izmantot un kas būtu jāizmanto vēl vairāk datu vākšanai par Eiropas un pasaules jūrām;
40. norāda, ka jauniešu iesaistīšana un paaudžu nomainīšana ne tikai nodrošinās zilās ekonomikas vecākās profesijas turpināšanu, bet arī palielinās jaunāko paaudžu informētību un izpratni par ilgtspējas jautājumiem un nepieciešamību visiem piedalīties, lai risinātu un apkarotu klimata pārmaiņas, kas pasaulē vissmagāk skar jūru un piekrastes apgabalus;
41. uzsver, cik nozīmīga ir okeānpratība, kas nedrīkst izslēgt digitālo pratību un zvejas darbības digitalizāciju; neraugoties uz vecāko lietotāju prasmju uzlabošanu, jaunākajām paaudzēm ir vieglāk un intuitīvi saprotamāk izmantot lietotājprogrammatūras attiecībā uz datu vākšanu un reģistrēšanu, ko paredz patlaban pārskatīšanā esošā jaunā Zivsaimniecības kontroles regula, vai jaunas lietotnes un aprīkojumu, lai uzlabotu jūrnieku drošību, darba apstākļus un labjutību;
42. norāda, ka zivju krājumu saglabāšanas stāvokļa uzlabojumi ir palielinājuši zvejnieku produktivitāti un vidējo izpeļņu, kā arī panākuši oglekļa dioksīda un citu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanos; norāda, ka zvejnieki aizvien vairāk iesaistās visu jūras atkritumu, tostarp arī pazaudētu vai pamestu zvejas rīku, savākšanā un ka būtu jāatzīst un jāveicina viņu ekoloģiskais ieguldījums šajā jomā;
43. atzinīgi vērtē saistībā ar 2021.–2027. gada EJZF apspriežamos priekšlikumus par palīdzības un atbalsta sniegšanu jauniem zvejniekiem, kas pirmoreiz iegādājas kuģi vai zvejas uzņēmumu; uzsver, ka jaunieši ir jāpiesaista ne tikai jūras zvejas darbībām, bet arī zvejas uzņēmumu pārvaldībai, tādējādi nodrošinot paaudžu nomainīšanu visā nozarē;
44. norāda, ka paaudžu nomainīšana ar labi apmācītu un par jaunākajām tehnoloģijām, procedūrām un resursu ilgtspējas nodrošināšanas veidiem informētu zvejnieku ienākšanu ir arī veids, kā Eiropas Savienībai sniegt ieguldījumu pasaules mēroga kustībā par nelegālas, neregistrētas un neregulētas zvejas (NNN zvejas) apkarošanu;
45. norāda, ka nepieciešamība uzlabot darbu, dzīves un drošības apstākļus uz kuģa, grūtības atzīt zvejas sertifikātus, šķēršļi zvejnieku pārvietošanās brīvībai starp dalībvalstīm un nepieciešamība pēc darbaspēka šajā nozarē ir faktori, kas veicina trešo valstu zvejnieku ienākšanu, un daudzos gadījumos šie zvejnieki tiek nodarbināti nelikumīgi;
46. aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis palielināt Eiropas sabiedrības informētību par zvejas darbību nozīmi un zvejnieku ieguldījumu pārtikas piegādē Eiropā un okeānu un

jūras dzīves saglabāšanā, tādējādi kļiedējot aizspriedumus, ka zvejnieki vēlas tikai agresīvi izmantot resursus, nedomājot par nākotni;

47. norāda, ka joprojām ir aktuāls 2000. gada Benodē ziņojumā uzdotais jautājums “Zivis iegūst jūrā, bet kur iegūt jaunus zvejniekus?”, ko divdesmit gadus vēlāk varētu izvērstāk pārformulēt šādi: “Zivis iegūst jūrā, un zvejnieki ir zivju un jūras sargātāji, bet kā atjaunot zivju krājumus un kur iegūt jaunus zvejniekus?”;
48. secina, ka paaudžu nomainā ir jāņem vērā Eiropas zaļā kursa mērķi un arī nepieciešamība nodrošināt digitālo pāreju zilajā ekonomikā; tas nozīmē ne tikai piesaistīt jauniešus zvejniecībai, bet arī nodrošināt, ka viņi tiek informēti un pienācīgi apmācīti, piedāvāt viņiem vilinošas karjeras izredzes un iespējas uzlabot savu personisko situāciju un veicināt vietējās sabiedrības kohēziju, jo īpaši izolētākajos piekrastes reģionos un tur, kur ir mazākas darba iespējas, ļaut viņiem strādāt pie tā, lai šajos apgabalos panāktu ekonomiskas, sociālas un vidiskas izmaiņas, un vienlaikus pastiprināt sieviešu lomu šajā nozarē, palielinot mobilitāti un nodarbinātības iespējas visā ES, neapgrūtinot un neierobežojot viņu prasmju un apmācības atzīšanu;
49. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

PASKAIDROJUMS

Eiropas zvejniecības nākotne saskaras ar vairākiem vidiskiem, ekonomiskiem un sociāliem izaicinājumiem. Ierosinātais iniciatīvas ziņojums paredz risināt jautājumus saistībā ar nodarbinātību zvejniecībā, jo īpaši attiecībā uz darbaspēka paaudžu nomaiņu. Zvejas nozīmi nevar noliegt, ne tikai tāpēc, ka tā ir viena no primārās ražošanas nozarēm, kas ir svarīga pārtikas piegādē aizvien lielākam skaitam pasaules iedzīvotāju, bet arī tāpēc, ka no tās ir atkarīga zināmas daļa (pēc *FAO* datiem 10–12 %) pasaules iedzīvotāju iztika.

ES oficiālā statistika par nodarbinātību zvejniecības jomā nav pārāk detalizēta un nesniedz pilnīgu izpratni par to, kā ir mainījusies darbaspēka vecuma struktūra. Tomēr daži dati un rādītāji liecina par to, ka ievērojama daļa nozarē strādājošo ir gados vecāki cilvēki, jo īpaši ņemot vērā šīs nodarbošanās fiziskās prasības un bīstamību. Līdz ar to ir jārod risinājumi, kā uzlabot drošību, darba apstākļus un dzīvi uz kuģa, apmācību un darba atzīšanu, kā arī iesaistīt sievietes un demistificēt nozari, kas varētu uzlabot tās paaudžu nomaiņu.

Referenta nostāja

Referents uzskata, ka statistikā ir labāk jāatspoguļo zvejniecības un akvakultūras nozarē un pārējā vērtības ķēdē esošās darbvietas, jo īpaši sniedzot informāciju par strādājošo apmācības līmeni un vecuma struktūru, kā arī izmaiņām laika gaitā. Līdzīgi zivsaimniecības pārvaldībai, arī nodarbinātības pārvaldībai būs jābalstās uz labākajām pieejamajām zināšanām un informāciju. Apzināt situācijas, kurās ir jāmaina un jāuzlabo pārvaldības pasākumi, būs iespējams tikai tad, ja tiks izmantoti aktuāli statistikas dati.

Piesaistīt jauniešus šai profesijai un uzlabot visu drošību ir iespējams, vienīgi nodrošinot labākus darba un dzīves apstākļus uz zvejas kuģiem. Neraugoties uz jau veiktajiem uzlabojumiem, jūras zvejā joprojām notiek daudz negadījumu, un, lai arī ir samazinājies bojāgājušo skaits, lielākā daļa negadījumu rodas cilvēka kļūdas dēļ.

Referents norāda, ka vairākos ziņojumos un pētījumos konstatēta nepieciešamība Eiropas Savienībā noteikt apmācības kritērijus un paredzēt vienotas sertifikācijas atzīšanu, tomēr tas joprojām nav izdarīts, un šī situācija traucē darbaspēka pārvietošanos starp dalībvalstīm. Paaudžu nomaiņai arī būtu jāveicina zvejnieku apmācības un sertifikācijas uzlabošana, un šāda apmācība labvēlīgi ietekmēs ne tikai darba drošību uz kuģa, bet arī resursu izmantošanas ekoloģisko ilgtspēju.

Referents uzsver Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) svarīgo lomu daudzu to šķēršļu pārvarēšanā, kas saistīti ar jauno paaudžu piesaistīšanu zvejniecībai, un uzsver, ka paaudžu nomaiņa sekmē KZP pilnīgu īstenošanu, kas ir saskaņā ar fonda mērķiem.

Paaudžu nomaiņa palīdzēs uzlabot jūrniecības un zvejas resursu pārvaldību, jo saistībā ar to zvejnieki saņems lielāku un labāku apmācību. Šī apmācība radīs darbaspēku, kas būs uzņēmīgāks un atvērtāks pret uzvedības mainīšanu, piemēram, digitālu datu ziņošanu, vai iesaistīšanos apjomīgāku un labāku zvejas un vides datu vākšanā. Visbeidzot, referents uzskata, ka zvejnieku paaudžu nomaiņa arī kļiedēs aizspriedumus par šo profesiju Eiropas pilsoņu uztverē, jo zvejnieki būtu jāuzskata par jūras un tās resursu sargātājiem.